

מ"מ סימן צא סע' ה-ח

בע"ה ובל"ג נשתדל לסיים השבוע סימן צא. הסע' ה-ח העוסקים בדין נגיעת בשר וגבינה על ידי מליחה. לפני שניגש ישרות לנושא יש צורך להקדים כמה כללים בהלכות מליחה של בשר מדמו ומליחת בשר טהור עם בשר טמא.

הערה: המ"מ ארוך במיוחד משום שהבאתי את דברי הראשונים בלשונם כדי להקל עליכם את החיפוש בספרים. אני ממליץ ללמוד את הגמ' ותוס' בפנים ולגבי שאר הראשונים להסתפק בלימוד בדפי המ"מ.

מליחת הרבה חתיכות בשר יחד

1. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיא עמוד א

אתמר: כבדא עילוי בשרא - שרי, דמא משרק שריק

רש"י מסכת חולין דף קיא עמוד א

כבדא עילוי בשרא - בתנור היו צולין כל צלי שלהן וחודו של שפוד תלוי למטה וכשהכבד נתון תחלה ואחר כך הבשר נמצא הכבד עליון כשתולין אותו. דמא משרק שריק - אף על פי שזב מן הכבד על הבשר אין בכך כלום לפי שהדם ע"י צלי אינו נוח ליבלע אלא מחליק ונופל.

2. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיג עמוד א

רב ששת מלח ליה גרמא גרמא, תרי מאי טעמא לא - משום דפריש מהאי ובלע האי, חד נמי, פריש מהאי גיסא ובלע האי גיסא! אלא: לא שנא.

רש"י מסכת חולין דף קיג עמוד א

אלא ל"ש - ומותר וטעמא כדפרשינן לעיל/חולין/ (דף קיב ד"ה ועופות) דכל זמן שטרודים לפלוט אינן בולעים וכשנח זה כבר נח זה.

3. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיב עמוד ב

אמר רב נחמן: דגים ועופות שמלחן זה עם זה - אסורין; היכי דמי? אי בכלי שאינו מנוקב - אפי' עופות ועופות נמי אסירי! אי בכלי מנוקב - אפי' דגים ועופות נמי שרי! לעולם - בכלי מנוקב, ודגים משום דרפו קרמייהו קדמי ופלטי, ועופות קמיטי, בתר דניחי דגים פליטי עופות, והדר בלעי מיניה.

רש"י מסכת חולין דף קיב עמוד ב

דגים ועופות - לאו דווקא עופות דכל שכן בשר אחר לפי שהוא קשה מבשר עופות. אסורין - [הדגים לבדן] שהדם יוצא מן הבשר ונבלע בדגים. אפילו עופות ועופות [נמי] אסירי - כדאמרין לקמן/חולין/ (דף קיג) אין מולחין בשר אלא על גבי כלי מנוקב לפי שהדם היוצא נשאר בכלי וחוזר ונבלע בבשר. אפילו עופות ודגים [נמי] שרי - שהרי הדם יוצא דמה לי דגים ומה לי שאר שתי חתיכות הנמלחות זו על גב זו שאע"ג שהדם יוצא מעליונה לתחתונה אין נאסרין אם הכלי מנוקב. לעולם בכלי מנוקב - והיינו טעמא דדגים אסורין. משום דדגים רפו קרמייהו - קרום שלהן רך. וקדמי ופלטי - ממהרין לפלוט ציר שלהן.

ועופות קמיטי - צומתין אשטריני"ט כלומר אין ממהרין לפלוט וכבר נחו הדגים מלפלוט ועדיין עופות פולטין הלכך בלעי דגים אבל בשר ובשר כמה שזה שוהה לפלוט כך זה שוהה לפלוט ושניהם פולטין יחד וכל זמן שהתחתון טרוד בפליטה אינו בולע.

4. תוס' דף קיב ע"ב ד"ה ודגים רפו (לא חובה אסכם בשיעור)

5. שולחן ערוך יורה דעה הלכות מליחה סימן ע סעיף א

א] מולחין הרבה חתיכות זו על גב זו. אף על פי שהתחתונה גומרת פליטתה קודם לעליונה, לא אמרינן שחוזרת ובולעת מדם העליונה, ב] לפי שהוא שוהה הרבה לפלוט ציר וכל זמן <א> שפולטת צירה א' אינה בולעת. ג] ואפילו מתקבץ הרבה ציר ועומד בגומא שבין החתיכות, מותר. ד] במה דברים אמורים, במולח בשר עם בשר, ה] ואפילו בשר שור עם בשר גדיים וטלאים ואפילו עם עופות, א שאי אפשר להם לגמור כל פליטת צירן עד שיגמור בשר שור לפלוט את דמו. ... אבל בשר עם דגים, אפילו בשר עופות עם דגים, אסור למלוח לפי שהדגים פולטים כל צירן ב] ג] קודם שיפלוט העוף את דמו. ואם עבר ומלחן ב' יחד, ז] ג] <ה> העופות מותרין אבל הדגים צריך ליטול מהם ח] ג' כדי קליפה. ה] א] ט] ו] ואם <ג> לא ניטלו ג' קשקשיהם כשנמלחו, מותרים.

מליחת בשר טהור עם בשר טמא

6. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיב עמוד ב

רב מרי בר רחל אימלח ליה בשר שחוטה בהדי בשר טרפה, אתא לקמיה דרבא, אמר ליה: הטמאים - לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן. (דף קיג ע"א) ולימא ליה מדשמואל, דאמר שמואל: מליח - הרי הוא כרותח, וכבוש - הרי הוא כמבושל! אי מדשמואל, הוה אמינא: הני מילי - דמן, אבל צירן ורוטבן - לא, קמשמע לן. מיתיבי: דג טהור שמלחו עם דג טמא - מותר, מאי לאו שהיו שניהן מלוחין? לא, כגון שהיה טהור מליח וטמא תפל, והא מדקתני סיפא (אבל אם היה טהור מליח וטמא תפל) + מסורת הש"ס: [היה טהור מליח וטמא תפל מותר], +, מכלל דרישא בששניהם מלוחין עסקינן! פרושי קא מפרש, טהור שמלחו עם דג טמא - מותר, כיצד - שהיה טהור מליח וטמא תפל; ה"נ מסתברא, דאי סלקא דעתך, רישא שניהם מלוחים, השתא שניהם מלוחים - שרי, טהור מליח וטמא תפל מיבעיא! אי משום הא - לא איריא, תנא סיפא לגלויי רישא, דלא תימא: רישא טהור מליח וטמא תפל, אבל שניהם מלוחין - אסור, תנא סיפא טהור מליח וטמא תפל, מכלל דרישא שניהן מלוחין, ואפ"ה שרי; ת"ש מסיפא דסיפא: אבל אם היה טמא מליח וטהור תפל - אסור.

רש"י מסכת חולין דף קיב עמוד ב

אימלח ליה בשר שחוטה בהדי בשר נבלה - ובכלי מנוקב כמשפט המולחים בשר וקמיבעיא ליה מי אמרינן כי היכי דגבי דם לא חיישינן לדלמא פלט עליון ובלע תחתון דאמרינן כל זמן שטרודים בפליטה אינן בולעין ושניהם נחין יחד מפליטתן ה"נ לא שנא או לא.

אמר ליה הטמאים - ה"א יתירא דגבי הטמאים לכם בכל השרץ (ויקרא יא).
לאסור צירן ורוטבן וקיפה - פירמא בשר ותבלין הנקפה בשולי הקדירה וכיון דצירן אסור מיתסר
הבשר השחוט מחמת ציר הטרפה שהוא נוח ליבלע מן הדם.

רש"י מסכת חולין דף קיג עמוד א

הני מילי דמן - כלומר הני מילי לגבי דם וכגון בכלי שאינו מנוקב דבתר דפלט הדר בלע.
אבל צירן - זיעה הוא ולא מיתסר והכא לדם ליכא למיחש דמנוקב הוא וא"כ כשרה וכשרה נמי.
קמ"ל - דציר אסור וציר נוח ליבלע הוא.
מאי לאו שניהם מלוחים - ושמע מינה ציר נמי לא מיבלע כל זמן שעסוקים בפליטה וש"מ צירן
מותר לא גרסינן.
תפל - מבלי מלח דהשתא לא פליט טמא מידי אבל שניהם מלוחים דטמא נמי פליט אסור וכ"ש
טמא מליח וטהור תפל.
הא שניהם מלוחים שרי - דשניהם טרודים בפליטה.

7. תוס' דף קיג ע"א ד"ה טהור מליח

8. שולחן ערוך יורה דעה הלכות מליחה סימן ע סעיף ג

<ט> בשר י' שחוטה שמלחו עם בשר טריפה, או שהטריפה מלוחה והכשירה תפלה יז יז <והם
יא' נוגעים זה בזה, אסור יז כד קליפה. יח יח ד' יח > שאע"פ שאינו יב' בולע מדם הטריפה,
בולעת מצירה. יט אבל אם הכשירה מלוחה והטריפה תפלה, מותרת בהדחה בלא קליפה כ' בין
נתן כשירה למעלה, בין נתנה למטה. כא > ויש מי שאוסר בנוגעים זה בזה, יט וסובר שלא
הותרו יב) יט > אלא בעומדים יג' בסמוך, בכדי שפליטה של זה נוגעת בזה. הגה: וכשהטריפה
מלוח וכשר תפל, אפילו בכהאי גונא אסור.

בשר וגבינה מלוחים שנגעו זה בזה

מליח הרי הוא כרותח לאסור כדי קליפה: מחלוקת ראשונים

9. תלמוד בבלי מסכת חולין דף צז עמוד ב

הנהו אטמהתא דאימליחו בי ריש גלותא בגידא נשיא, רבינא - אסר, רב אחא בר רב אשי - שרי; אתו
שיילוה למר בר רב אשי, אמר להו: אבא שרי. א"ל רב אחא בר רב לרבינא, מאי דעתך, דאמר שמואל:
מליח הרי הוא כרותח, כבוש - הרי הוא כמבושל, והאמר שמואל: לא שנו - אלא שנתבשל בה, אבל נצלה
בה - קולף ואוכל עד שמגיע לגיד! וכ"ת, מאי כרותח דקאמר - כרותח דמבושל, והא מדקאמר כבוש הרי
הוא כמבושל, מכלל דרותח דצלי קאמר! קשיא.

רש"י מסכת חולין דף צז עמוד ב

מאי דעתך - דאסרת ליה אי משום דשמואל דאמר כו' והא רותח גיד דהכא שרי דהאמר שמואל קולף
ואוכל.

10. רי"ף מסכת חולין דף לד עמוד ב

ההיא אטמתא דאימלחון בבי ריש גלותא בגיד נשיא רבינא אסר ורב אחא שרי אתו ושיילוה למר בר רב אשי אמר להו אבא שרי וכן הלכתא

11. רא"ש מסכת חולין פרק ז סימן כד

ומיהו יראה שאין צריך להחמיר(ח) ברותח דמליחה ודי בקליפה.(ט) ואף על גב דרבינא בעי למימר דמליח הוי כרותח דמבושל. הא איתותב.(י) ולפי מאי דאיתותב לא מחמרי ביה אפילו כרותח דצלי ולא בעי כדי נטילה וכמדומה שראיתי שהורה רבינו מאיר ז"ל כן.

12. תורת הבית הארוך בית ד שער א דף ג עמוד א

כל רותח דמליח באיסור שאינו מפעפע אינו צריך רק קליפה כרותח דצלי ואעפ"י שמיחל יוצא מן הבשר על ידי מליחה אינו כרוטב שבמבושל להוליך את האיסור ולהבליעו ביותר מכדי קליפה.

13. חידושי הרמב"ן מסכת חולין דף קיב עמוד ב

והוי יודע שכדין הדגים כך דין הבשר שבשניהם מלוחין אסור וכן טמא מליח וטהור תפל. וטהור מליח וטמא תפל מותר, וטעמא דמלתא משום שאין במליח כדי להפליט הטמא התפל שהרי אינו מליח כרותח אלא בשאינו נאכל מחמת מלחו והאי אף על פי שנוגע במליח טהור צונן גמור הוא, ואף על גב דאמרינן בפסחים (ע"ו א') בשר רותח שנפל לתוך חלב רותח וכן צונן לתוך חם אסור, וחם לתוך צונן בקליפה מותר, והכא בין שטמא עליון או תחתון, טמא מליח שהוא פולט לתוך טהור תפל חם לתוך צונן הוא שזה פולט וזה בולע ואמאי קתני אסור לגמרי, ויש לומר מתוך שהוא פולט לתוכו כל שעה ושעה טפות מלוחות שהן כחמות אוסרין אותו לגמרי, שלא אמרו קולף אלא כגון חתיכה רותחת לתוך חלב צונן שהוא מתגבר עליו ומצננו, אבל הכא כוליה חאים מרוב טפות מלוחות שהן חמות בעצמן, כך נראה לי וכן עיקר, ויש מי שאומר דהתם בנפל לתוכו אבל כאן בנוגעין, אבל עליון טמא תפל ותחתון טהור מליח אסור, ואין ממש בדבריו.

14. הר"ן על הרי"ף מסכת חולין דף מב עמוד א

אבל אם היו שניהם מלוחים אסורים. דטמא פולט ציר וטהור בולע וציר דג טמא אף על גב דמדאורייתא לא מיתסר כדמוכח בפי' אין מעמידין (דף מ א) מדרבנן מיהא אסור ואין צריך לומר שהיה טמא מליח וטהור תפל שהוא אוסר משום דטמא מליח פולט ציר וציר זה שהוא רותח מחמת מלח נבלע בטהור ואוסרו ואף על פי שהטהור אינו מליח כ"כ מחמת בליעתו שלא יהא נאכל מחמת מלחו ולעיל אמרינן דלא אמרינן מליח הרי הוא כרותח אלא כשאינו נאכל מחמת מלחו היינו לומר שאין הבשר רותח אבל מ"מ ציר זה הנופל עליו רותח הוא ונבלע בו ומיהו הבשר צונן חשבינן ליה דמש"ה אמרינן טהור מליח וטמא תפל מותר שאע"פ שנבלעין בתוכו טפות רותחות מן הטהור אעפ"כ אינו מתחמם כל כך עד שיפלוט ומיהו משמע [דטמא מליח או שניהם מלוחים] דבקליפה סגי דבכל איסור שע"י מליחה סגי ליה בקליפה וכן דעת הרא"ה ז"ל אבל דעת הרמב"ן ז"ל מחמיר ואומר דהכא כוליה חיים מרוב טפות מלוחות שהם

חמות בעצמן ויותר נ"ל דברי הרא"ה ז"ל ומיהו הוא ז"ל מצריך נטילת מקום ואמר דבפסחים (דף עה ב) מוכח בהדיא דברותח דצלי בעינן נטילת מקום ואיני מודה לו בזה דהתם שאני דנטף מרוטבו וחזר אליו שדנו אותו בדין אמצעי וכמו שכתבתי למעלה אבל בצלי לא בעינן אלא קליפה בלחוד ומיהו הכא אפשר דכיון דציר זה יצא מן הטמא ועמד בעינו ונבלע אח"כ בטהור ה"ל כנטף מרוטבו על החרס וחזר אליו דבעינן נטילת מקום :

15. רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק טו הלכה לד

בשר נבלה מליח שנבלל עמו בשר שחוטה הרי זה נאסר, פ מפני שתמצית הנבלה נבלעת בגוף בשר השחוטה ואי אפשר לעמוד כאן לא על הטעם ולא על השיעור, וכן בשר דג טמא מליח שנבלל עמו דג תפל טהור נאסר מפני צירו, אבל אם היה המליח טהור והתפל דג טמא צ לא נאסר המליח [אף על פי] שהתפל בולע מן המליח ק [אינו בולע כל כך שיחזור ויפלוט], דג טמא שכבשו עם דג טהור הכל אסור אלא אם כן היה הטמא אחד ממאתים מן הטהור.

מליח שאינו נאכל מחמת מלחו

15. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיב עמוד א

כי אמר שמואל מליח הרי הוא כרותח, הני מילי - היכא דאינו נאכל מחמת מלחו,

רש"י מסכת חולין דף קיב עמוד א

דאינו נאכל מחמת מלחו - אינו נוח ליאכל מרוב מלח שבו עד ששורין ומדיחין אותו במים כעין מליחת בשר להצניע.

16. תוס' דף קיב ע"א ד"ה הני מילי

מליח עליון או תחתון

17. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיג עמוד א

דג טהור שמלחו עם דג טמא - מותר, מאי לאו שהיו שניהן מלוחין? לא, כגון שהיה טהור מליח וטמא תפל, והא מדקתני סיפא (אבל אם היה טהור מליח וטמא תפל) + מסורת הש"ס: [היה טהור מליח וטמא תפל מותר] +, מכלל דרישא בשניהם מלוחין עסקינן! פרושי קא מפרש, טהור שמלחו עם דג טמא - מותר, כיצד - שהיה טהור מליח וטמא תפל; ה"נ מסתברא, דאי סלקא דעתך, רישא שניהם מלוחים, השתא שניהם מלוחים - שרי, טהור מליח וטמא תפל מיבעיא! אי משום הא - לא איריא, תנא סיפא לגלויי רישא, דלא תימא: רישא טהור מליח וטמא תפל, אבל שניהם מלוחין - אסור, תנא סיפא טהור מליח וטמא תפל, מכלל דרישא שניהן מלוחין, ואפ"ה שרי; ת"ש מסיפא דסיפא: אבל אם היה טמא מליח וטהור תפל - אסור.

18. תוספות דף קיג ע"א ד"ה טהור מליח וטמא תפל מותר

אם הם התיבשו אחר המליחה

19. ספר התרומה¹ הלכות איסור והיתר סימן סג

הבשר שנמלח או גביני שנתיבשו שאינם כלל לחין מבחוץ אפי' נוגעים זה לזה אינן אסורין וכן אם הודחו ונרצצו שעתה הם לחי' אין אוסר זה את זה כי כשהם לחין מחמת מלח שקרוי רותח המפליט לחלוחיתו ואדרבה ההדחה מסירה הלחלוחית והמלח.

20. טור שו"ע על סימן צא סעיף ה'

אם אחד שמן

21. תלמוד בבלי מסכת חולין דף צו עמוד ב

והאמר רב הונא: גדי שצלאו בחלבו - אסור לאכול אפילו מראש אזנו! (דף צו ע"א) שאני חלב - דמפעפע

רש"י מסכת חולין דף צו עמוד ב

בחלבו - שלא נטל חלב הכליות.
אפילו מראש אזנו - שאין שם חלב אלמא פשיט איסוריה בכוליה.

22. תלמוד בבלי מסכת חולין דף צז עמוד ב

הנהו אטמהתא דאימליחו בי ריש גלותא בגידא נשיא, רבינא - אסר, רב אחא בר רב אשי - שרי; אתו שיילוה למר בר רב אשי, אמר להו: אבא שרי.

23. הר"ן על הרי"ף מסכת חולין דף לד עמוד ב

הנהו אטמתא דאימלחן בי ריש גלותא בגידא דנשיא רבינא אסר. דסבר דמליח כמבושל ואסר להו משום שמנו של גיד כל שאין בבשר ס' ולדברי מי שאומר דלצלי ולמליחה לא משערין בששים בכל ענין אסר להו:

ורב אחא שרי. דס"ל דמליח הרי הוא כרותח דצלי ובקליפה או בנטילת מקום סגי וכי תימא וכי הוי כרותח דצלי מאי הוי נימא דמפעפע כדאמרינן לעיל דחלב מפעפע אפילו לצלי י"ל דלא עדיף שומן דגיד הנשה מחלב כחוש דאמרינן לעיל דלא מפעפע וכמו שכתבתי למעלה **והרמב"ן** ז"ל תירץ דבמליחה אפילו חלב שמן אינו מפעפע ואף על גב דאמרינן דמליח הרי הוא כרותח דצלי היינו לאפוקי מרותח דמבושל אבל להא מילתא גריע מצלי דאע"ג דחלב בצלי מפעפע במליחה אינו מפעפע **והרשב"א** ז"ל חולק בדבר דכיון דרבינא ס"ל דמליח כרותח דמבושל דעדיף מצלי היכי נימא לדידן דגריע מיניה אלא ודאי משמע דכל דמפעפע בצלי מפעפע במליחה **וכדברי הרב רבינו שלמה בן אדרת** ז"ל נ"ל מדאמרינן לקמן [דף צח א] ההוא כזיתא דתרבא דנפל לדיקולא דבשרא סבר רב אשי לשעורי במאי דבלע דיקולא ומשמע לכאורה דבשר הוא שנמלח בסל וש"מ דחלב במליחה מפעפע דאי לא למה ליה לשעוריה בקליפה סגי לה:

¹ ביוגרפיה: ר' ברוך ב"ר יצחק מגרמייזא היה מגדולי הפוסקים בראשית תקופת בעלי התוספות (יש להבדיל בינו לבין בן דורו המבוגר ממנו ר' ברוך ב"ר יצחק מרגנשבורג). נראה שנולד בצרפת בערך בשנת ד"א תתי"ק (1140), והיה תלמיד מובהק של ר' יצחק ב"ר שמואל (ר"י הזקן בעל התוספות, נינו של רש"י). רוב ימיו חי בוורמייזא שבגרמניה. ספר התרומה שכתב (לעיתים הוא מכונה בטעות 'ספר התרומות', אך ספר התרומות הוא ספרו של ר' שמואל הסרדי מתלמידי הרמב"ן) מכיל את הלכות כשרות, אישות, סת"ם, שבת וא"י. בראש הספר נמצאים 'סימנים' שהם תקציר של הספר, גם הם מאת המחבר. הספר כתוב בלשון קצרה יחסית, ופסקי ההלכה שבו מבוססים בעיקר על סוגיות השי"ס ועל פסקי רבו הר"י, וכמעט שאינם מתחשבים במנהג. ספר התרומה היה נפוץ מאוד בזמנו, ושימש מקור חשוב למחברים שאחריו, ביניהם הרוקח, האו"ז, הסמ"ג, הסמ"ק, ועד הרא"ש והטור ועוד. בנוסף כתב ר' ברוך תוספות על כמה מסכתות ותשובות. בסוף ימיו עלה ארצה, בה נפטר בשנת ד"א תתקע"א (1211).

בשר צלי שנפל למליח

25. תלמוד בבלי מסכת חולין דף קיב עמוד א

ההוא בר גוזלא דנפל לכדא דכמכא, שרייה רב חיננא בריה דרבא מפשרוניה; אמר רבא: מאן חכים למישרי כי האי גוונא, אי לאו רב חיננא בריה דרבא מפשרוניה! קסבר: כי אמר שמואל מליח הרי הוא כרותח, הני מילי - היכא דאינו נאכל מחמת מלחו, אבל האי כותחא - הרי נאכל מחמת מלחו, והני מילי - חי, אבל צלי - בעי קליפה, ואי אית ביה פילי - כוליה אסור, ואי מתבל בתבלין - כוליה אסור.

רש"י מסכת חולין דף קיב עמוד א

שרייה רב חיננא - אף על פי שהכותח מליח הוא. דאינו נאכל מחמת מלחו - אינו נוח ליאכל מרוב מלח שבו עד ששורין ומדיחין אותו במים כעין מליחת בשר להצניע. נאכל מחמת מלחו הוא - כלומר נאכל במלחו הוא. קליפה - מלמעלה סביב. ואי אית ביה פילי - בקעים והוא צלי לא סגיגא ליה בקליפה לפי שבולע דרך הנקבים וכולו אסור. ואי מתבל בתבלין - התבלין שנתבשלו עמו מרכינין אותו ונוח לבלוע וכשנפל לכותח היה צמא לבלוע ובלע.

26. בספר התרומה בסימן ס"ג: גבי גוזלא וז"ל אבל אם היה צלי אפילו הוא צונן בולע שפיר איסור לח שאצלו אך אינו צריך רק קליפה, ואפילו הוא חי אי אית ביה פילי אז אסור הכל, ושמא הוא הדין גבי שאר בשר אם הוא צלי ונפל בחלב או נטף חלב עליו צריך קליפה אף על גב דשניהם צוננין ולא נימא שאני גוזלא דרכיך.

27. תורת הבית הארוך בית ד שער א דף ג עמוד ב

ופירש רש"י ז"ל שהבר יונה מליח היה אלא שהיה נאכל מחמת מלחו וכן הכמכא נאכל הוא מחמת מלחו ... וכן כתב גם הרמב"ם ז"ל שהכמכא נאכל הוא מחמת מלחו והילכך הוה ליה צונן לתוך צונן ובהדחה בעלמא סגי ליה והני מילי חי כלומר חי צונן, אבל צלי רותח קליפה בעי. כ"כ הראב"ד ז"ל. ... והא דאמרינן [ואי] אית ביה פילי אסור ואי מתבל בתבלי אף על גב דלית ביה פילי. נראה מדברי רש"י ז"ל דאצלי קאי. כלומר ואם צלי הוא ואית ביה פילי בלע טפי וכוליה אסור דכיון דאית ביה תרתי לגריעותא חדא דצלי רותח הוא ועוד דאית בה פילי בלע טובא. ואי נמי צלי ומתובל בולע הרבה. אבל הרב בעל התרומות פירש דאפילו חי אי אית ביה פילי אסור. ודברי רש"י ז"ל נראין לי עיקר שאם אתה אומר כן נמצאת אומר אפילו צונן בצונן אי אית פילי אסור. ואי קשיא לך לדברי רש"י ז"ל כיון דצלי רותח הוא אפילו אי לית ביה פילי היאך מספיק לו בקליפה והלא הכמכא רך וחזר הבר יונה שנפל לתוכו חס להיות כמתבשל בתוכו. י"ל כל שנפל הבר יונה בתוך הכמכא הוה ליה כחם לתוך צונן וקיימא לן כשמואל דאמר בפרק כיצד צולין דתתאה גבר ומצנן הוא את החם העליון אלא שעד שתחתון מקרר אותו בולע קצת וקליפה בעי כדאיתא התם בפרק כיצד צולין ואעפ"י שהבר יונה שוקע בתוך הכמכא

ונמצא הכמכא צף על הבר יונה אינו כצונן לתוך חם דכל שהוא במקומו הוא הגובר והילכך כיון שנפל הבר יונה בתוך הכמכא שהיא במקומו הוא הגובר ומקרר הבר יונה דנפל לגווייה בקליפה סגי ליה כנ"ל.

28. טור שו"ע סע' ז-ח